

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ของเกาหลีใต้และผลกระทบ*

สมบูรณ์ คิริประชัย**

เมื่อเราพิจารณาและทบทวนกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจของเกาหลีใต้โดยเน้นที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี เพื่อพิจารณาผลกระทบจากแผนพัฒนาดังกล่าว เราพบว่าเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ประสบความสำเร็จในด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างดียิ่ง นับเป็นฝีมือการวางแผนของรัฐบาลฝ่ายยุทธศาสตร์การพัฒนามุ่งผลิตเพื่อการส่งออก (Exported-Oriented Development Strategy) ทั้งนี้โดยอาศัยการนำเข้าสินค้าทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ผลในแง่บวกก็คือเศรษฐกิจเกาหลีใต้มีอัตราความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีความทันสมัยอย่างมากในโครงสร้างอุตสาหกรรมและโครงสร้างการส่งออก โดยเฉพาะการส่งออกและการออมของประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ก่อผลในแง่ลบกล่าวคือ ยุทธศาสตร์การพัฒนามุ่งผลิตเพื่อส่งออก ทำให้เศรษฐกิจเกาหลีใต้ต้องพึ่งพิงเศรษฐกิจโลกมากยิ่งขึ้น เกิดความไม่เท่าเทียมระหว่างภาคเกษตรกรรมกับภาคอุตสาหกรรม เกิดความไม่เสมอภาคของการกระจายรายได้ เกิดความเจริญเติบโตที่ไม่สมดุลระหว่างผู้ประกอบการขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก การส่งออกที่เพิ่มมากขึ้นทำให้ต้องนำเข้าเพิ่มมากขึ้นไป

ด้วย นั่นคือเศรษฐกิจเกาหลีใต้ยังคงมีระดับการพัฒนาเทคโนโลยีที่อยู่ในระดับต่ำ และมีเงินเฟ้อในระดับสูง อย่างไรก็ตามถ้าเรายังไม่พิจารณาภาวะเศรษฐกิจโดยทั่วไปของเกาหลีใต้ ในปัจจุบันความสำคัญของการพัฒนาเทคโนโลยีของเกาหลีใต้ก็มีการเน้นอย่างเหมาะสมมาก

1. กล่าวนำ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1962 เมื่อเกาหลีใต้เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับแรก นั่นคือจากการนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรกมาใช้ในการวางแผน¹ รัฐบาลเกาหลีใต้แก้ไขปรับปรุงแผนฉบับแรกหลายครั้ง ตัวอย่าง เมื่อเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับแรก (ค.ศ. 1962 - 1966) ก็มีการวางแผนเพิ่ม

* เก็บความจาก Hyung-Yoon Byun, "Korea's Five-Year Economic Plans and Their Impacts" *Seoul Journal of Economics* Vol. 3 No. 2 1990, pp. 219 - 238.

** อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เดิมประกอบขึ้น ในช่วงปี ค.ศ. 1964 - 1966 และมีการแก้ไขปรับปรุงแผนพัฒนาเศรษฐกิจในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 5 (ปี ค.ศ. 1982 - 1986) และแผนพัฒนาฉบับที่ 6 (ปี ค.ศ. 1987 - 1991)² วิกฤติการณ์น้ำมันครั้งที่ 1 บังคับให้รัฐบาลเกาหลีใต้ต้องเปลี่ยนแปลงการดำเนินการตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 3 (ปี ค.ศ. 1972 - 1976) และเมื่อเกิดวิกฤติการณ์น้ำมันครั้งที่ 2 ก็มีการปรับการลงทุนในอุตสาหกรรมเคมีและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ทั้งนี้ก็เพราะเป็นเรื่องยากที่รัฐบาลจะดำเนินการตามแผนพัฒนา ที่ร่างไว้ตั้งแต่ต้น

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเกาหลีใต้ก็ยังคงดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ต่อไป ทว่ามีการแก้ไขปรับปรุงแผนการดำเนินงานในแต่ละปี ในบทความนี้ ตอนที่หนึ่งกล่าวถึงการตรวจสอบยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ผ่านมาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ เมื่อพิจารณาว่าสภาพเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1962 ตอนที่สองจะอธิบายผลกระทบในแง่ดีของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของเกาหลีใต้ ตอนที่สามว่าด้วยผลในแง่ลบของแผนพัฒนา ส่วนตอนที่สี่เป็นการอธิบายสถานะของเศรษฐกิจเกาหลีใต้ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 5 และ 6 ตอนสุดท้าย เป็นการสรุปและประเมินผลแนวโน้มเศรษฐกิจเกาหลีใต้ในอนาคต

2. ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและผลกระทบในแง่บวกของการพัฒนาเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจพื้นฐานที่เกาหลีใต้ใช้ตลอดแผนพัฒนาเศรษฐกิจหลาย ๆ ฉบับที่ผ่านมา นั้นเราปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เน้นการส่งออกเป็นหลัก (Export-Oriented Industrialization) ภายหลังการพัฒนา โดยเน้นการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 3 ก็คือการเน้นให้ยกระดับการส่งออก สิ่งที่แตกต่างกันระหว่างแผนพัฒนา ฉบับที่ 4 และ 5 มีเพียงเล็กน้อย นั่นคือแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 เลือกให้เศรษฐกิจมีอัตราความ

เติบโตขนาดปานกลางประมาณ 7-8% ในขณะที่ช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 4 เป็นยุคของอัตราความเจริญเติบโตที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วเกินกว่า 8%

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ตั้งแต่แผนฉบับที่ 1-4 ล้วนมีเป้าหมายให้เศรษฐกิจมีอัตราการขยายตัวในระดับสูง โดยเฉพาะในแผนพัฒนา ฉบับที่ 3 และ 4 อัตราความเจริญเติบโตที่วางแผนไว้คือ 8.6% และ 9.2% ตามลำดับ (ดูตารางที่ 1) ในขณะที่ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 1 และ 2 อัตราความเจริญเติบโตที่วางแผนไว้คือ 7.1% และ 7.0% ตามลำดับ ซึ่งมีอัตราค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับอัตราความเจริญเติบโต 3.8% 1.1% และ 5.6% ในปี ค.ศ. 1959 1960 และ 1961 ตามลำดับ ยิ่งกว่านั้นอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 2 อยู่ในระดับ 9.6% ทว่าภายหลังแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 อัตราความเจริญเติบโตที่วางแผนไว้ลดน้อยลงเหลือประมาณ 7-8%

ถ้าเราพิจารณาดูตารางที่ 1 และ 2 โดยสังเขป เราพบว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจเกาหลีใต้ก็คือการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยมุ่งผลิตเพื่อส่งออกเป็นพื้นฐาน

ประการแรก อัตราความเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรมมีสูงกว่าภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ ทั้งในรูปมูลค่าที่วางแผนไว้และมูลค่าที่แท้จริง

ประการที่สอง ยกเว้นในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 4 อัตราความเติบโตของการส่งออกที่แท้จริงสูงกว่าอัตราที่วางแผนไว้ ซึ่งก็ค่อนข้างสูงอยู่แล้ว ในข้อเท็จจริงก็คือความสมดุลระหว่างการนำเข้ากับการส่งออกนี้เป็นเป้าหมายหลักที่อยู่ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 4 ที่รัฐบาลพยายามจะทำให้สำเร็จด้วยการส่งออก ซึ่งรัฐบาลก็ดำเนินต่อเนื่องในแผนพัฒนา ฉบับที่ 5

ในตารางที่ 3 แสดงถึงการลงทุนจำแนกตามอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้โดยใช้พื้นฐานการสะสมทุนคงที่ (Fixed Capital Formation) เป็นหลัก ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 3 รัฐบาลเกาหลีใต้ได้เน้นให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมเคมีและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (Heavy and Chemical Industry - HCI) ประมาณ 15.0%

TABLE 1
GROWTH RATES (FIRST TO FIFTH PLAN)

(Unit : %)¹⁾

	1st 1962-66		2nd 1967-71		3rd 1972-76		4th 1977-81		5th 1982-83 1984-86		
	planned	actual	pl.	ac.	pl.	ac.	pl.	ac.	ac.	pl.	ac.
GNP	7.1	7.8	7.0	9.6	8.6	9.7	9.2	7.5	7.5	7.5	8.7
Sectoral											
Primary	5.7	5.6	5.0	1.5	4.5	6.1	4.0	-0.6	5.5	3.5	3.0
Mining & Manu.	15.0	14.3	10.7	19.9	13.0	17.9	14.0	10.0	7.0	4.7	11.7
Manu- facture	15.0	15.0	—	21.8	13.3	19.0	14.3	10.5	7.3	10.0	12.0
Service ²⁾	5.4	8.4	6.6	12.6	8.5	8.2	7.6	6.1	8.4	7.4	7.3
Export	28.0	38.6	17.1	33.8	22.7	32.7	16.0	11.1	9.3	10.2	12.6

Source: The Korean Government (1983, 1988).

Note: 1) The base year is 1980.

2) Service sector, social overhead capital production, and production by non-profit organization are included.

TABLE 2
PLANNED AND ACTUAL GROWTH RATES IN THE SIXTH PLAN

(Unit : %)

	Original Plan	Modified Plan	Actual	
	1987-91	1988-91	1988	1989 (estimated)
GNP	7.3	8.2	12.2	6.5
Sectoral				
Primary	2.5	3.8	9.0	-1.9
Mining & Manu.	9.3	9.6	12.7	—
Manufacture	9.5	9.8	13.0	3.6
SOC	7.2	7.8	8.4	—
Service	—	—	12.6	—
Others	6.4	7.2	—	—
Export	—	13.9	28.4	2.6

Source: The Korean Government (1988).

Bank of Korea (1989).

Economic Planning Board (1989b).

ของการลงทุนรวม หรือประมาณ 60.2% ของการลงทุน
ในภาคอุตสาหกรรม สัดส่วนของอุตสาหกรรมเคมี
และอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จัดอยู่อันดับสาม รองลงมา
จากการขนส่ง คมนาคม ซึ่งมีสัดส่วน 20.5% และการ
เคหะซึ่งสูงถึง 15.3% สัดส่วนของ HCI มีอยู่ในระดับ
สูงกว่าภาคเกษตร 7.8% และภาคเศรษฐกิจขั้นปฐม 10.1%

ซึ่งรวมทั้งภาคเกษตร ป่าไม้ และประมง ในทำนอง
เดียวกับในช่วงปี ค.ศ. 1972-1979 ลักษณะการลงทุน
ก็ยังมีแบบแผนเช่นเดียวกับปี ค.ศ. 1972-1976

เมื่อพิจารณาตารางที่ 4 ที่แสดงความเจริญเติบโต
ของ GNP ต่อหัว และการส่งออก เราพบว่า GNP
เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก 2.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี

TABLE 3
INVESTMENT ALLOCATION
(FIXED CAPITAL FORMATION)

(Unit: %)

	1972-76	1972-79
Primary	10.1	—
Agriculture	7.9	—
Mining & Manu.	25.5	—
Manufacture	24.4	23.2
Light	9.4	8.7
Heavy	15.0	14.5
Chemical	—	4.5
Steel & Metal	—	4.5
Machine ¹⁾	—	5.6
Service & SOC	64.4	66.7
Electricity	7.5	6.0
Transportation & Communication	20.5	24.5
Housing	15.3	15.8
Total	100.0	100.0

Source: The Korean Government (1976, 1981).

Note: 1) Electronics and vehicles are included.

TABLE 4
MAJOR ECONOMIC INDICATORS OF KOREA

	1962	1971	1981	1988	1989
1. GNP (billion \$)	2.315	9.456	66.8	169.2	204.0
2. Per capita GNP (\$)	87	288	1,734	4,040	4,830
3. Unemployment Rate (%)	8.2*	4.5	4.5	2.5	2.7
4. Ratio of					
Employee to Working	31.5	39.4	47.1	57.0	59.1
Population (%)					
5. Ratio of Domestic	25.0	57.8	75.9	126.1	107.2
Saving to GNP (%)					
6. Share of Manufacture (%)					
6a. Product	14.4	21.3	30.1	31.6	29.9
6b. Employment	7.9*	13.4	20.4	27.7	27.6
7. Share of Service Sector (%)					
7a. Product	42.1	44.8	43.7	45.9	—
7b. Employment	25.3*	39.1	38.2	44.8	45.8
8. Share of Heavy Industry (%)					
8a. Production	26.8	31.5	52.6	—	—
8b. Value Added	28.6	37.3	52.4	58.8	—
9. Share of	51.6**	86.0	92.9	93.4	93.4
Manufacture in Export (%)					
10. Share of Heavy	17.1**	16.4	47.3	53.9	53.6
Industrial Product					
in Manu. Export (%)					
11. Export (billion \$)	0.055	0.107	7.59	12.61	10.72
12. Trade Balance	-0.367	-1.326	-4.877	8.885	0.912
(billion \$)					
13. Foreign Debts	0.089	2.92	32.4	31.2	—
(billion \$)					

Note: 1) *: the value in 1963.

2) **: the value in 1964.

ค.ศ. 1962 เพิ่มขึ้น 9.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1971 เพิ่มขึ้น 66.8 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1981 เพิ่มขึ้น 169.2 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1988 อัตราการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ ทำให้คาดว่าจะถึงระดับ 204 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1989³

ในแง่ GNP ต่อหัว มีเท่ากับ 87 เหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1962 เพิ่มขึ้น 288 เหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1971 เพิ่มขึ้น 1,734 เหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1981 เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดเป็น 4,040 เหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1988 และเพิ่มขึ้น 4,830 เหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1989 สิ่งที่น่าสนใจก็คือมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวหน้า จาก 0.055 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1962 เพิ่มขึ้น 1.07 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1971 เพิ่มขึ้นพันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1981 เพิ่มขึ้น 60.69 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1988 และเพิ่มขึ้น 62.38 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1989

ในอีกด้านหนึ่ง อัตราการว่างงานของเกาหลีใต้ลดลงอย่างน่าสังเกตจาก 8.2% ในปี ค.ศ. 1963 เหลือเพียง 2.5% ในปี ค.ศ. 1989 ยกเว้นปี ค.ศ. 1980 ที่เพิ่มสูงเป็น 5.2% ทั้งนี้เนื่องจากความไม่สงบทางการเมือง

ประการที่สาม อัตราส่วนของการออมภายในประเทศเทียบกับการลงทุนเพิ่มขึ้น แม้ว่ามีอัตราลดลงในช่วงวิกฤติการณ์น้ำมันครั้งที่ 1 และ 2 ก็ตาม แต่ภายหลังปี ค.ศ. 1986 อัตราส่วนของการออมภายในประเทศเทียบกับการลงทุนสูงกว่า 100% อัตราดังกล่าวนี้ค่อยๆ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ 25.0% 57.8% 75.9% 97.3% 112.9% 126.1% จนถึง 107.2% ในปี ค.ศ. 1962 1971 1981 1985 1986 1988 และ 1989 ตามลำดับ

ประการที่สี่ โครงสร้างการว่างงานมีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ทันสมัยขึ้น โดยเฉพาะในแง่ของการเพิ่มสัดส่วนของผู้มีงานทำเมื่อเทียบกับประชากรทั้งหมด การเพิ่มสัดส่วนของผู้เชี่ยวชาญ (Technocrats) ที่อยู่ในภาคการบริหารหรือการจัดการและสัดส่วน

ส่วนของคนงานที่ทำงานในภาคการกระจายสินค้า ในข้อเท็จจริงก็คือสัดส่วนของผู้มีงานทำเมื่อเทียบกับประชากรในวัยทำงานนี้เพิ่มขึ้นจาก 31.5% 39.4% 47.1% และ 59.1% ในปี ค.ศ. 1963 1971 1981 และ 1989 ตามลำดับ โดยเฉพาะในปี ค.ศ. 1989 สัดส่วนของผู้มีงานทำ ยกเว้นผู้มีงานทำเป็นรายวันสูงถึง 49.3% สัดส่วนนี้เริ่มมีมากกว่า 50% ในปี ค.ศ. 1984 สัดส่วนของผู้เชี่ยวชาญคือ 3.3% 4.9% 5.6% และ 8.7% ในปี ค.ศ. 1963 1971 1981 และ 1989 ตามลำดับ ในขณะที่สัดส่วนของคนงานที่อยู่ในกระบวนการผลิต (Production lines) คือ 15.0% 19.5% 28.2% และ 34.5% ในปี ค.ศ. 1963 1971 1981 และ 1989 ตามลำดับ

ประการที่ห้า โครงสร้างการผลิตและการจ้างงานของเกาหลีใต้เริ่มเปลี่ยนผ่านอย่างเด่นชัด โดยสามารถพิจารณาจากสัดส่วนของภาคอุตสาหกรรมที่สูงขึ้นในแง่ของการผลิตและการจ้างงาน สัดส่วนของการผลิตภาคอุตสาหกรรมเมื่อเทียบกับ GNP คือระดับ 14.4% 21.3% 30.1% และ 31.6% ในปี ค.ศ. 1962 1971 1981 และ 1988 ตามลำดับ ในขณะเดียวกัน สัดส่วนของคนงานที่ทำงานในภาคอุตสาหกรรมก็เพิ่มขึ้นจาก 7.9% 13.4% 20.4% และ 27.7% ในปี ค.ศ. 1963 1971 1981 และ 1988 ตามลำดับ นอกจากนั้นสัดส่วนของการผลิตในภาคอุตสาหกรรมเคมีและขนาดใหญ่เมื่อเทียบกับการผลิตในภาคอุตสาหกรรมทั้งหมดก็เพิ่มขึ้น⁴ นั่นคือสัดส่วนในเทอมของการผลิตเพิ่มขึ้นจาก 17.1% 31.5% 52.6% และ 57.9% ในปี ค.ศ. 1962 1971 1981 และ 1987 ตามลำดับ แต่ถ้าพิจารณาในเทอมของมูลค่าเพิ่มสัดส่วนของอุตสาหกรรมเคมีและขนาดใหญ่เมื่อเทียบกับการผลิตในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจาก 28.6% 37.3% 52.4% และ 58.8% ในปี ค.ศ. 1988

ประการสุดท้าย โครงสร้างการส่งออกของเกาหลีใต้ก็มีการเปลี่ยนผ่านในแง่ที่ว่า ด้านหนึ่ง สัดส่วนของสินค้าอุตสาหกรรมเมื่อเทียบกับการส่งออก

ทั้งหมด และด้านที่สอง สินค้าอุตสาหกรรมเคมีและอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เมื่อเทียบกับสินค้าหัตถอุตสาหกรรมทั้งหมด มีลักษณะเพิ่มขึ้น ในด้านหนึ่งนั้นมีการเพิ่มจาก 51.6% ในปี ค.ศ. 1964 เป็น 88.0% ในปี ค.ศ. 1971 92.9% ในปี 1981 จนถึง 93.4% ในปี 1988 ส่วนในด้านที่สองก็มีการเพิ่มขึ้นจาก 17.1% ในปี ค.ศ. 1964 และ 16.4% ในปี ค.ศ. 1971 เพิ่มขึ้นเป็น 47.3% ในปี ค.ศ. 1981 และ 53.9% ในปี ค.ศ. 1988 ตัวเลขนี้ชี้ชัดว่ามีการเพิ่มมากขึ้นกว่า 50% ในปี ค.ศ. 1982

กล่าวโดยสังเขป ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของเกาหลีได้ช่วยทำให้เกาหลีได้มี GNP การออม และการส่งออกที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และที่สำคัญคือการเริ่มเปลี่ยนผ่านโครงสร้างเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการผลิตในภาคหัตถอุตสาหกรรม แบบแผนการจ้างงาน และโครงสร้างการส่งออก นอกเหนือจากนี้ก็เริ่มมีสัญญาณให้เห็นว่าเศรษฐกิจเกาหลีได้กำลังมีลักษณะเป็นทุนนิยมมากขึ้นทุกที ดังที่เราสามารถสังเกตจากสัดส่วนของการผลิตสินค้าเพื่อขาย เมื่อเทียบกับการผลิตทั้งหมดที่เพิ่มขึ้น สัดส่วนของผู้มีงานทำเมื่อเทียบกับการที่ทำงาน และอัตราส่วนของตัวแปรทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น⁵

3. ผลในแง่ลบของการพัฒนาเศรษฐกิจเกาหลีใต้

เราสามารถชี้ถึงผลกระทบในแง่ลบจากกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจเกาหลีใต้จนถึงปี ค.ศ. 1981 ได้หลายประการ กล่าวคือ

ประการแรก เศรษฐกิจเกาหลีใต้ต้องพึ่งพิงกับภาคต่างประเทศมากยิ่งเป็นทวีคูณ นั่นคือต้องพึ่งพิงเศรษฐกิจทุนนิยมโลก การพึ่งพิงในระดับสูงนี้เราสามารถพิจารณาความจริงว่า

(1) การส่งออกสินค้าเกาหลีใต้นั้นเป็นสินค้าส่งออกที่นำขึ้นส่วนและเทคโนโลยีต่าง ๆ จากต่างประเทศ

(2) ผลเชื่อมโยงไปข้างหน้าและไปข้างหลังมีอยู่ในระดับต่ำในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ของเกาหลีใต้

(3) เงินลงทุนต่าง ๆ ล้วนเป็นเงินกู้จากภายนอกประเทศ

ปรากฏการณ์เหล่านี้มีส่วนทำให้เศรษฐกิจของเกาหลีใต้ต้องผันผวนไปตามวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 1 และ 2 อย่างรุนแรง

เมื่อเราย้อนกลับพิจารณาเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจบางตัวในช่วงวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 1 และ 2 เราพบว่า อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดลง ระดับราคาขยับตัวสูงขึ้น และมีปัญหาขาดดุลบัญชีเดินสะพัดอย่างร้ายแรง อัตราความเจริญเติบโตลดลงเหลือ 8.5% ในปี ค.ศ. 1974 และ 6.5% ในปี ค.ศ. 1975 (ดูตารางที่ 5)

อัตราความเจริญเติบโตนี้ต่ำกว่าอัตราความเจริญเติบโตเฉลี่ย 9.7% ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 (ปี ค.ศ. 1972 - 1976) อัตราความเจริญเติบโต -3.7% ในปี ค.ศ. 1980 และ 5.9% ในปี ค.ศ. 1981 ล้วนอยู่ในระดับต่ำกว่าอัตราความเจริญเติบโตเฉลี่ย 7.5% ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (ปี ค.ศ. 1977 - 1981) ดัชนีราคาขายส่งและดัชนีราคาผู้บริโภคอยู่ในระดับ 42.1% 24.3% ในปี ค.ศ. 1974 เพิ่มขึ้นเป็น 26.3% และ 25.3% ในปี ค.ศ. 1975 เพิ่มขึ้นเป็น 38.9% และ 28.7% ในปี ค.ศ. 1980 และเพิ่มเป็น 20.4% และ 21.3% ในปี ค.ศ. 1981 ตามลำดับ ตัวเลขเหล่านี้ล้วนอยู่ในระดับสูงกว่าอัตราเฉลี่ยต่อปี ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 และ 4 ในด้านดุลบัญชีเดินสะพัด เกาหลีใต้ก็ต้องเผชิญกับการขาดดุลจำนวนมหาศาล ในปี ค.ศ. 1974 ถึง 2.02 พันล้านเหรียญสหรัฐ 1.88 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1975 5.32 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1980 และเป็น 4.64 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1981 ตัวเลขเหล่านี้อยู่ในระดับสูงกว่าการขาดดุลก่อนและหลังเกิดวิกฤตการณ์น้ำมัน นั่นคือปี ค.ศ. 1972 ขาดดุล 0.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ ปี ค.ศ. 1978 ขาดดุล 1.08 พันล้านเหรียญสหรัฐ และปี ค.ศ. 1982 ขาดดุล 2.65 พันล้านเหรียญสหรัฐ เหตุที่เกาหลีใต้มีการขาดดุลชำระเงินอย่างมหาศาลนั้นล้วนเป็นผลจากการสะสมหนี้สาธารณะจากต่างประเทศซึ่งมีขนาดคือ 4.26 5.94 8.46 20.3

TABLE 5
ECONOMIC INDICATORS IN KOREA, TAIWAN & SINGAPORE

	1973	1974	1975	1979	1980	1981
GNP Growth Rate (%)						
Korea	14.0	8.5	6.8	7.0	-4.8	6.6
Taiwan	12.8	1.1	4.3	8.5	7.1	5.7
Singapore	11.5	6.4	4.1	9.4	1.3	9.9
Foreign Saving Ratio (%)						
Korea	3.7	11.9	10.3	8.9	11.5	9.8
Taiwan	-5.3	7.7	3.8	-0.5	1.6	-1.3
Singapore	16.0	21.5	11.5	10.7	14.4	13.6
Inflation Rate (WPI, %)						
Korea	6.9	42.1	26.5	18.8	38.9	20.4
Taiwan	22.7	40.7	-5.1	13.5	21.4	7.6
Singapore	—	—	-1.4	14.4	19.6	3.9
Inflation Rate (CPI, %)						
Korea	3.1	24.3	25.3	18.3	28.7	21.3
Taiwan	8.0	47.7	5.2	9.7	19.1	16.3
Singapore	19.4	22.4	2.7	3.9	8.5	8.3
Current Balance (billion \$)						
Korea	-0.30	-2.02	-1.88	-4.15	-5.32	-4.64
Taiwan	0.56	-1.11	-0.58	0.24	-0.91	0.51
Singapore	-0.51	-1.02	-0.58	-0.73	-1.50	-1.37

Source: Bank of Korea (1990a, pp. 1-2, 9-10).
Economic Planning Board (1987, pp. 120-22).

27.2 และ 32.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี 1973 1978 1979 1980 และ 1981 ตามลำดับ

ประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคอาเซียนล้วนประสบความยุ่งยากจากวิกฤติการณ์น้ำมัน อย่างไรก็ตามคนเกาหลีได้ทำงานหนักกว่าคนไต้หวันหรือสิงคโปร์ โดยเฉพาะในช่วงวิกฤติการณ์น้ำมันครั้งที่ 2 ตารางที่ 6 ชี้ให้เห็นว่าเกาหลีได้เผชิญกับวิกฤติการณ์น้ำมันรุนแรงกว่าไต้หวันหรือสิงคโปร์ ทั้งในแง่เศรษฐกิจตกต่ำ อัตราเงินเฟ้อสูง

และการขาดดุลบัญชีการชำระเงิน

สิ่งที่เป็นความยากลำบากของเศรษฐกิจเกาหลีก็คือ การพึ่งพิงสภาวะแวดล้อมของต่างประเทศ โดยเฉพาะในเทอมของอัตราส่วนการนำเข้าเทียบกับ GNP สัมประสิทธิ์ของการส่งออกที่จูงใจให้มีการนำเข้ามากยิ่งขึ้น การมีหนี้สินต่างประเทศเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตลอดจนมีการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศเสมอ อัตราส่วนการนำเข้าเทียบกับ GNP ยังคงอยู่ในระดับต่ำ

TABLE 6
THE COMPARISON OF NOMINAL HOUSEHOLD INCOME

	1970	1976	1981	1982	1983	1986	1987	1988
Farmer(A)	256	1,156	3,688	4,465	5,128	5,995	6,535	8,130
City-Worker(B)	381	1,152	3,817	4,327	4,991	6,732	7,796	9,663
A / B (%)	67.2	100.3	96.6	103.2	102.7	89.1	83.9	84.1

Source: Ministry of Agriculture and Fisheries (1988).

เพียง 16.6% ในปี ค.ศ. 1962 และเพิ่มเป็น 26.5 ในปี ค.ศ. 1971 แล้วเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดเป็น 47.6% ในปี ค.ศ. 1981 ตามข้อมูลธนาคารแห่งประเทศไทยได้สัมประสิทธิ์ของการส่งออกที่จูงใจให้มีการนำเข้าเพิ่มจาก 0.26 ในปี ค.ศ. 1970 เป็น 0.38 ในปี ค.ศ. 1980 ตัวเลขนี้สูงกว่ากรณีญี่ปุ่น (ประมาณ 0.12 ในปี ค.ศ. 1985) ในปี ค.ศ. 1980 สัมประสิทธิ์ของภาคอุตสาหกรรมที่จูงใจให้มีการนำเข้าของเกาหลีใต้คือ 0.38 ซึ่งสูงที่สุดในภาคอุตสาหกรรมทั้งหมด ทั้งนี้ก็เพราะเนื่องมาจากมีค่าสัมประสิทธิ์ที่ค่อนข้างสูงของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (0.05) หรืออุตสาหกรรมเคมี (0.58) ในทางตรงกันข้ามกับสัมประสิทธิ์ของอุตสาหกรรมขนาดเบาที่มีค่าค่อนข้างต่ำ (0.29) หนึ่งต่างประเทศของเกาหลีใต้เพิ่มจาก 0.089 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1962 เป็น 32.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1981 ในขณะที่เกาหลีใต้ต้องจ่ายค่าเทคโนโลยีให้ต่างชาติ 33 กรณีในช่วงปี ค.ศ. 1962-66 จำนวน 338 กรณีในช่วงปี ค.ศ. 1967-1972 จำนวน 247 กรณีใหม่ในปี ค.ศ. 1981 เงินที่จ่ายเป็นค่าเทคโนโลยีนำเข้ามีจำนวน 8 ล้านเหรียญสหรัฐ ในช่วงปี ค.ศ. 1962-1966 เพิ่มขึ้นเป็น 26.5 ล้านเหรียญสหรัฐ ในช่วงปี ค.ศ. 1962-1972 จนถึงระดับ 10.7.1 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1981 หรือมีการพอกพูนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 564.9 ล้านเหรียญสหรัฐ. ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1962-1981

ประการที่สอง ยุทธศาสตร์การเน้นความเจริญเติบโตผ่านการส่งออกยังเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดเงินเฟ้อ นอกเหนือจากผลพวงจากวิกฤติการณ์น้ำมันครั้งที่ 1 ระดับราคาเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 ยกเว้นฉบับที่ 2 เมื่อคิดจากดัชนีราคาขายส่งอัตราเงินเฟ้อถัวเฉลี่ยต่อปีคือ 16.5% ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 เพิ่มขึ้น 7.7% ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 เพิ่มขึ้น 20.3% ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 และ 19.6% ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 แต่ถ้าพิจารณาในทอมของดัชนีราคาผู้บริโภค เราพบว่าอัตราเงินเฟ้อเป็นเลข 2 หลัก ในช่วงเวลาทั้งหมด นั่นคือ 16.5% ในแผนพัฒนาฯ

ฉบับที่ 1 12.6% ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 15.9% ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 และ 18.6% ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 ทางเกาหลีได้ออกมาตรการหลายประการเพื่อต่อสู้กับเงินเฟ้อ มีการประกาศใช้กฎหมายเพื่อการค้าที่ยุติธรรมและการรักษาเสถียรภาพราคาตั้งแต่เดือนเมษายน ค.ศ. 1974 และนโยบายการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจโดยรวมมีการดำเนินต่อเนื่องมาตั้งแต่เดือน เมษายน ค.ศ. 1979

ประการที่สาม กระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมของเกาหลีใต้มีความโน้มเอียงเน้นหนักที่อุตสาหกรรมเคมีและขนาดใหญ่จนละเลยอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ การลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีการปรับตัวในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1979 ตามการขึ้นของคณะกรรมการวางแผนทางเศรษฐกิจ (Economic Planning Board) การปรับตัวนี้เพื่อให้มีการเลื่อนโครงการลงทุนใหม่ออกไป โดยเฉพาะการปรับตัวของโครงการลงทุนในด้านอุตสาหกรรมเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและอุตสาหกรรมผลิตเครื่องจักรขนาดใหญ่ ฝ่ายวางแผนทางเศรษฐกิจของเกาหลีได้พยายามปรับตัวใหม่หลายครั้ง แต่ก็ไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร

ในเดือนสิงหาคมและตุลาคม ปี ค.ศ. 1980 รัฐบาลเกาหลีได้พยายามปรับโครงสร้างการผลิตอย่างขนานใหญ่ ซึ่งรวมการปรับโครงสร้างของการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตเครื่องกำเนิดไฟฟ้า รถยนต์ เครื่องยนต์ดีเซลสำหรับใช้ในเรือ โรงงานสกัดทองแดง และแผงวงจรไฟฟ้า

ประการที่สี่ ภาคเกษตรกรรมยังคงอยู่ในภาวะชะงักงัน สาเหตุสำคัญสืบเนื่องจากผลเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลังในภาคอุตสาหกรรมที่ค่อนข้างน้อย อีกทั้งการส่งออกของเกาหลีใต้ยังอยู่กับอัตราค่าจ้างที่ต่ำ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากราคาสินค้าเกษตรที่ตกต่ำเป็นปัจจัยสำคัญ รายได้ของครัวเรือนในภาคเกษตรกรรมน่าจะสูงกว่านี้ ถ้าเราเปรียบเทียบรายได้ของครัวเรือนเกษตรกับรายได้ครัวเรือนในเขตเมือง ตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนของรายได้ครัวเรือนในชนบทเทียบกับในเขตเมืองเพิ่มจาก 67.2% ในปี ค.ศ. 1970 เป็น 96.6%

ในปี ค.ศ. 1981 อย่างไรก็ตามถ้าเราเปรียบเทียบรายได้ของครัวเรือนที่แท้จริงของชาวนา (รายได้ในรูปตัวเงินหารด้วยดัชนีราคาการซื้อสินค้าของชาวนากับดัชนีราคาการซื้อสินค้าของคนงานในเขตเมือง หรือรายได้ในรูปตัวเงินหารด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคในเขตเมือง อัตราส่วนของรายได้ของครัวเรือนชาวนาในเขตชนบทเทียบกับรายได้ของครัวเรือนในเขตเมืองลดลงจาก 108.8% ในปี ค.ศ. 1970 เหลือเพียง 91.2% ในปี ค.ศ. 1981 (ดูตารางที่ 7)

นอกจากนี้ช่องว่างของมาตรฐานการครองชีพที่แท้จริงระหว่างครัวเรือนทั้ง 2 กลุ่ม ก็ยังห่างกันมากขึ้น ถ้าเราพิจารณาความจริงที่ว่าสินค้าคงคลังในภาคเกษตรมักมีการประมาณต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ในขณะที่ครัวเรือนที่มีรายได้ค่อนข้างสูงในเขตเมืองก็มักตกสำรวจ

ชาวนาเกาหลีใต้ยังมีหนี้สินพอกพูนขึ้น 3 เท่าในรูปตัวเงินตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 - 1981 อัตราส่วนหนี้ของชาวนาเทียบกับรายได้เพิ่มขึ้นจาก 6.2% ในปี ค.ศ. 1970 เป็น 11.8% ในปี ค.ศ. 1981 (ดูตารางที่ 14) สิ่งที่น่าสนใจก็คือความเสมอภาคระหว่างราคาของสินค้าเกษตรเทียบกับต้นทุนค่าครองชีพของชาวนากลับยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างคงที่มาโดยตลอดนั่นคือ ปี ค.ศ. 1970 อยู่ในระดับ 94.2% เพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยเป็น 100.0% ในปี ค.ศ. 1971 และปี ค.ศ. 1981 อยู่ในระดับ 99.8% อัตราส่วนของการผลิตสินค้าเกษตรภายในประเทศเทียบกับ

การบริโภคสินค้าเกษตรทั้งหมดลดลงจาก 93.5% ในปี ค.ศ. 1955 เหลือเพียง 80.5% ในปี ค.ศ. 1970 และลดลงเรื่อย ๆ เหลือ 50.0% และ 43.2% ในปี ค.ศ. 1971 และ ค.ศ. 1981 ตามลำดับ

นอกเหนือจากสัดส่วนของการจ้างงานในภาคเกษตรกรรมที่ลดลงแล้ว การเพิ่มสัดส่วนของผู้หญิงและคนสูงอายุในตลาดแรงงานของภาคเกษตรกรรมมีส่วนผลักดันให้ภาคเกษตรกรรมอยู่ในภาวะชะงักงัน อัตราส่วนของการจ้างงานในภาคเกษตรเมื่อเทียบกับการจ้างงานทั้งหมดลดน้อยลงจาก 64.4% ในปี ค.ศ. 1963 เหลือเพียง 36.7% ในปี ค.ศ. 1981 สัดส่วนของผู้หญิงในตลาดแรงงานของภาคเกษตรกรรมเพิ่มจาก 36.5% ในปี ค.ศ. 1963 เป็น 41.3% ในปี ค.ศ. 1971 และ 43.4% ในปี ค.ศ. 1981 ตัวเลขเหล่านี้ชี้ชัดว่าอยู่ในระดับสูงกว่าสัดส่วนของผู้หญิงในตลาดแรงงานทั้งหมดนั่นคือ 34.8% ในปี ค.ศ. 1963 เพิ่มขึ้นเป็น 36.6% ในปี ค.ศ. 1971 และ 38.1% ในปี ค.ศ. 1981 ทั้งนี้สัดส่วนของชาวนาที่มีอายุมากกว่า 55 ปี ของชาวนาผู้ชายทั้งหมดนั้นเพิ่มจาก 11.4% ในปี ค.ศ. 1963 เป็น 14.4% ในปี ค.ศ. 1971 และกระโดดเป็น 21.3% ในปี ค.ศ. 1981 ในขณะที่ชาวนาผู้หญิงที่อายุมากกว่า 55 ปี เพิ่มขึ้นจาก 8.9% ในปี ค.ศ. 1963 เป็น 12.7% ในปี ค.ศ. 1971 และเพิ่มเป็น 19.2% ในปี ค.ศ. 1981 ในทางตรงกันข้ามสัดส่วนของชาวนาที่มีอายุต่ำกว่า 19 ปี ลดลงอย่างน่าสังเกต ดังที่แสดงในตารางที่ 8

TABLE 7
THE COMPARISON OF HOUSEHOLD INCOME IN REAL TERMS
(Unit : 1,000 won)

	1970	1976	1981	1982	1983
Farmer's Household Income	225.8	1,156.3	3,687.9	4,465.2	5,128.2
Price Index of Farmer's Purchase	16.4	46.3	128.5	144.3	156.2
Farmer's Real Income (A)	559.8	2,497.4	2,870.0	3,094.4	3,283.1
City-Worker's Income	318.2	1,151.8	3,817.2	4,326.9	4,900.6
City-wide CPI	22.2	52.1	121.3	130.1	134.5
City-Worker's Real Income (B)	1433.3	2,210.7	3,146.9	3,325.8	3,643.6
A : B (%)	108.8	113.0	91.2	93.0	90.1

Source: Ministry of Agriculture and Fisheries (1988)

TABLE 8
THE AGE & SEX COMPOSITION IN AGRICULTURAL SECTOR
(Unit : %)

	1963	1971	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Age 15-19	12.82	12.81	5.33	4.60	3.58	3.09	2.81	2.54	2.55	1.91
Age over 55	10.48	13.70	20.06	20.97	21.38	23.47	24.30	25.86	28.32	30.11
Female	36.51	41.29	43.41	44.16	43.68	42.90	43.08	44.28	45.19	44.94

Source: Economic Planning Board (1988)

TABLE 9
THE STATUS OF CONGLOMERATES
(Unit : %)

	Total Sale					Employment				
	1977	1978	1979	1980	1981	1977	1978	1979	1980	1981
Top 5	14.8	15.9	16.2	16.5	21.5	8.5	9.5	10.5	9.9	8.4
Top 10	5.6	6.1	6.4	4.0	6.9	3.7	4.4	3.4	4.8	3.7
Top 15	4.0	4.2	4.3	3.0	4.2	2.1	2.1	3.5	3.1	2.7
Top 30	7.6	8.3	8.1	11.2	7.1	6.2	6.1	7.0	5.9	5.0
Total	32.0	39.5	35.0	34.7	39.7	20.5	22.2	24.4	23.7	19.8

Source: Economic Planning Board (1984, p. 102).

Note: The 30 largest business groups in terms of total sales are considered to be conglomerates. The number indicates the share in the manufacture and mining sector.

ประการที่ห้า นโยบายการพัฒนาของเกาหลีใต้มีความโน้มเอียงสนับสนุนบริษัทขนาดยักษ์ ทำให้เกิดการกระจุกตัวของกลุ่มธุรกิจและขัดขวางความเติบโตของบริษัทขนาดเล็ก ผลเหล่านี้เกิดขึ้นจากการเน้นการผลิตสินค้าจำนวนมาก ๆ เพื่อการส่งออก ทั้งนี้เป็นการสนับสนุนการส่งออกโดยอาศัยนโยบายการเงินและการคลัง

ในตารางที่ 9 แสดงให้เห็นถึงการกระจุกตัวของอำนาจทางเศรษฐกิจของกลุ่มธุรกิจเกาหลีใต้ สัดส่วนของกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ 30 กลุ่ม ที่เทียบกับรายได้รวมเพิ่มจาก 32% ในปี ค.ศ. 1977 เป็น 39.7% ในปี ค.ศ. 1981 ในแง่ของการจ้างงาน สัดส่วนก็เพิ่มจาก 19.8% เป็น 24.4% ตามลำดับ

ในอีกด้านหนึ่ง เราพบว่าสัดส่วนของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กมีอัตราที่ลดลง เมื่อเราจำแนกบริษัทที่มีการจ้างงาน 5-199 คน สัดส่วนของบริษัทเหล่านี้ลดลงอย่างค่อนข้างมาก ทั้งในแง่ของการจ้างงาน

การผลิต และมูลค่าเพิ่ม ดังแสดงในตารางที่ 10 แม้ว่ารัฐบาลเกาหลีใต้จะพยายามหลีกเลี่ยงมิให้มีการกระจุกตัวทางเศรษฐกิจโดยผ่านกฎหมายเพื่อการค้าที่ยุติธรรมและรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ ในเดือนเมษายน ค.ศ. 1976 และการออกกฎหมายการค้าที่ยุติธรรมและกำกับการผูกขาดในเดือนเมษายน ค.ศ. 1981 ก็ตาม

ประการที่หก ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับสูงเกิดขึ้นพร้อมกับการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมยิ่งขึ้น นี่เป็นผลที่เกิดจากการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็วจนก่อให้เกิดความชะงักงันในภาคเกษตรกรรม การกระจุกตัวของธุรกิจขนาดใหญ่และบริษัทขนาดเล็กที่กำลังหมดหายไปจากตลาด ในตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าความไม่เท่าเทียมในการกระจายรายได้ได้ทวีความรุนแรงขึ้น อัตราส่วนของส่วนแบ่งรายได้ของผู้มีรายได้สูงสุด 20% เทียบกับกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุด 40% เพิ่มจาก 2.16 ในปี ค.ศ. 1965 เป็น 2.82 ในปี ค.ศ. 1980

TABLE 10
THE STATUS OF SMALL AND MEDIUM COMPANIES
(Unit : %)

	Number	Employment	Revenue	Value Added
1963	98.7	66.4	58.5	52.8
1966	98.3	60.3	45.6	42.5
1969	97.4	51.8	31.7	29.7
1972	96.5	45.3	28.5	27.9
1975	94.1	37.6	24.1	25.3
1976	94.1	37.6	22.5	23.7
1977	93.5	37.6	23.6	25.4
1978	93.6	38.1	24.8	26.5
1979	94.2	39.5	25.3	28.1

Source: Bank of Small and Medium Companies (1981, 1988)

TABLE 11
INCOME SHARE
(Unit : %)

	Upper 20% (A)	Lower 40% (B)	A / B	Gini Coefficient
1965	41.80	19.30	2.17	—
1970	41.82	19.63	2.13	0.332
1976	45.34	16.85	2.69	0.391
1978	46.70	—	—	0.400
1980	45.39	16.06	2.83	0.389
1982	43.00	18.8	2.29	0.360
1985	42.72	18.91	2.26	0.3449
1988	42.24	19.68	2.15	0.3355
Japan (1979)	37.5	17.2	2.18	—
Taiwan (1979)	37.5	22.3	1.68	—
Mexico (1979)	57.7	9.9	5.83	—

Source: Economic Planning Board (1987b, 1989a)

อัตราส่วนดังกล่าวของเกาหลีได้นับว่าอยู่ในระดับสูงกว่าญี่ปุ่นและไต้หวันซึ่งมีอัตราส่วนเพียง 2.18 และ 1.68 ตามลำดับ สัมประสิทธิ์กินิ (Gini Coefficient) ในเกาหลีได้เพิ่มจาก 0.332 ในปี ค.ศ. 1970 เป็น 0.391 ในปี ค.ศ. 1976 เพิ่มขึ้นเป็น 0.400 ในปี ค.ศ. 1978 และลดลงเล็กน้อยเหลือ 0.389 ในปี ค.ศ. 1980

ประการสุดท้าย ประจักษ์พยานที่โดดเด่นก็คือโครงสร้างทางการเงินของบริษัทมีลักษณะอ่อนแอ และมีระดับเทคโนโลยีภายในประเทศที่ค่อนข้างต่ำ สำหรับบริษัทในภาคอุตสาหกรรมอัตราส่วนหนี้-ทุน (Debt-equity ratio) เพิ่มจาก 151.2% ในปี ค.ศ. 1967 เป็น

392.4% ในปี ค.ศ. 1971 และเพิ่มอย่างรวดเร็วเป็น 451.8% ในปี ค.ศ. 1981 (ดูตารางที่ 12)

ในช่วงทศวรรษ 1960 และ 1970 อัตราส่วนของมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ (Ratio of Net Worth) เทียบกับสินทรัพย์ทั้งหมดยังคงอยู่ในระดับ 20% นั่นคือ 21.9% ในปี ค.ศ. 1967 20.2% ในปี ค.ศ. 1971 และ 21.0% ในปี ค.ศ. 1979 แต่ลดลงเหลือ 18.1% ในปี ค.ศ. 1981 บริษัทต่างๆ ของเกาหลีได้มีโครงสร้างทางการเงินที่อ่อนแอ ทั้งนี้สืบเนื่องจากความจริงที่ว่าทุนสำหรับกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมและส่งออกมีการเคลื่อนไหวโยกย้ายจากบริษัทภายนอกและมาจากต่างประเทศ หลาย

TABLE 12
THE FINANCIAL STATE OF MANUFACTURING FIRMS

	Net Worth-Asset Ratio			Debt-Equity Ratio		
	General	Large	Small	General	Large	Small
1967	21.9	22.1	20.7	151.2	148.1	173.4
1971	20.2	19.9	38.3	394.2	402.1	161.4
1979	21.0	20.9	21.1	377.1	377.5	374.3
1981	18.1	18.1	18.0	451.5	451.1	453.2

Source: The Council for Fostering Small and Medium Companies (1984).

บริษัทไม่พยายามกอบกู้ฐานะทางการเงินให้เข้มแข็งเพราะรู้ว่ารัฐบาลมักไม่ยอมปล่อยยให้บริษัทเหล่านี้ล้มละลาย แต่จะคอยประคับประคองจนถึงที่สุด

ในปี ค.ศ. 1982 ดัชนีความสามารถทางเทคโนโลยีของเกาหลีใต้คือ 3.2 เมื่อเทียบกับระดับ 100 ของสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1980 เกาหลีใต้มีรายได้จากการส่งออกเทคโนโลยีจำนวนเล็กน้อยเพียง 30 ล้านดอลลาร์ และสัดส่วนของการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาเทียบกับ GDP มีเพียง 0.58% เท่านั้น

กล่าวโดยสรุป ลักษณะแง่ลบของเศรษฐกิจเกาหลีใต้สามารถนับเนื่องได้หลายประการตั้งแต่การพึ่งพิงเงินไฮจากต่างประเทศยิ่งขึ้น ความชะงักงันในภาคเกษตร ความไม่เสมอภาคที่เพิ่มขึ้นระหว่างบริษัทขนาดยักษ์กับบริษัทขนาดเล็ก ความเสื่อมทรมของโครงสร้างทางการเงินในบริษัทต่างๆ และระดับเทคโนโลยีต่ำ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เศรษฐกิจเกาหลีใต้ผันผวนไปตามวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 1 และ 2 ดังที่ก็เกิดปรากฏการณ์ว่า มีอัตราเงินเฟ้อในระดับสูง การขาดดุลการชำระเงินจำนวนมาก และการมีหนี้สินพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ ตลอดช่วงวิกฤตการณ์น้ำมัน

4. เศรษฐกิจเกาหลีใต้ในทศวรรษ 1980

การทบทวนสถานะเศรษฐกิจเกาหลีใต้ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (ค.ศ. 1982 - 1986) และ 6 (ค.ศ. 1987 - 1990) เราสามารถจำแนกย่อยเป็น 2 ช่วง นั่นคือ

ช่วงแรก ปี ค.ศ. 1982 - 1985 เศรษฐกิจยังมีเสถียรภาพโดยเปรียบเทียบ ช่วงที่สอง ปี ค.ศ. 1986 เป็นต้นไป เมื่อเศรษฐกิจกำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว

เพื่อจัดจุดอ่อนต่างๆ ที่กล่าวมาในตอนก่อน รัฐบาลเกาหลีใต้ตั้งเป้าหมายว่าต้องการ "เสถียรภาพ ประสิทธิภาพ และสมดุล"⁶ สำหรับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 อัตราความเจริญเติบโตที่วางแผนไว้คือ 7 - 8% ซึ่งเป็นอัตราที่คิดว่าดีเลิศหรืออัตราความเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ ในข้อเท็จจริง ปี ค.ศ. 1982 - 1985 ระดับราคาค่อนข้างมีเสถียรภาพและดุลการชำระเงินขาดดุลลดลง อย่างไรก็ตาม ปัญหาต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ก็ยังคงดำรงอยู่

ถ้าพิจารณาในแง่บวก เราพบว่าระดับราคาเพิ่มขึ้นอย่างมีเสถียรภาพ อัตราเงินเฟ้อในเทอมของดัชนีราคาขายส่งยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ นั่นคือ 4.6% 0.2% 0.7% และ 0.9% ในปี ค.ศ. 1982 1983 1984 และ 1985 ตามลำดับ ส่วนดุลการชำระเงินขาดดุลลดลงในแง่ดุลการค้าก็ขาดดุลลดลงจาก 2.39 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1982 เหลือ 1.74 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1983 ลดลงเหลือ 1.38 และ 0.85 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1984 - 1985 ตามลำดับ ในแง่ดุลบัญชีเดินสะพัดก็ขาดดุลลดลงจาก 2.65 พันล้านเหรียญสหรัฐ ลดลงเหลือ 1.60 1.37 และ 0.87 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1983 1984 และ 1985 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามผลในแง่ลบก็ยังมีอยู่ กล่าวคือ

TABLE 13
TECHNOLOGY IMPORTS IN 1962-1989

	Number of Cases (A)	Payment (million \$, B)	B / A
1963-66	33	0.8	0.02
1967-72	338	26.5	0.08
1973-76	381	86.2	0.23
1977-81	1,225	451.4	0.37
Subtotal	1,977	564.9	0.29
1982-89	3,785	3,115.2	0.82
1982	308	115.7	0.38
1983	362	149.5	0.41
1984	437	213.2	0.49
1985	454	295.5	0.65
1986	517	411.0	0.79
1987	637	523.7	0.82
1988	618	676.3	1.09
1989	452	930.3	2.06
Total	5,762	3,660.2	0.62

Source: Ministry of Science and Technology, each year.

TABLE 14
DEBT-INCOME RATIO OF THE FARMING HOUSEHOLD
(Unit : 1,000 won)

	1970	1975	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Income (A)	1,640	2,353	2,693	3,688	4,465	5,128	5,549	5,736	5,995	6,535	8,130
Debt (B)	102	90	339	339	830	1,285	1,784	2,024	2,192	2,390	3,131
B / A (%)	6.21	3.82	12.58	12.58	18.58	25.05	32.14	35.28	36.56	36.57	38.51

Source: Ministry of Agriculture and Fisheries (1988)

ประการแรก มีการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น จำนวนการนำเข้าในปี ค.ศ. 1982-1985 มีถึง 1,561 กรณี คิดเป็นเงิน 773.9 ล้านเหรียญสหรัฐ. (ดูตารางที่ 13) จำนวนเงินนี้สูงกว่าจำนวนที่จ่ายออกไปจนถึงปี ค.ศ. 1981 จำนวน 209 ล้านเหรียญสหรัฐ. **ประการที่สอง**หนี้สาธารณะยังคงพอกพูนสะสมขึ้นเรื่อยๆ จาก 37.1 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1982 เพิ่มขึ้น 40.4 43.1 และ 46.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1983 1984 และ 1985 **ประการที่สาม** หนี้ของครอบครัวชาวนายังคงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อัตราส่วนของหนี้ต่อรายได้คือ 18.6% ในปี ค.ศ. 1982 และ 85.3% ในปี

ค.ศ. 1985 ดังแสดงในตารางที่ 14 อัตราส่วนของผู้สูงอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป เมื่อเทียบกับชาวนาทั้งหมดเพิ่มขึ้นจาก 20.9% ในปี ค.ศ. 1982 เพิ่มขึ้นเป็น 24.7% ในปี ค.ศ. 1985 อัตราส่วนของชาวนาผู้ที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป เมื่อเทียบกับชาวนาทั้งหมดเพิ่มขึ้นจาก 20.9% ในปี ค.ศ. 1982 เพิ่มขึ้นเป็น 24.7% ในปี ค.ศ. 1985 ในขณะที่ประชากรวัยหนุ่มสาวที่อายุต่ำกว่า 19 ปี ลดลงจากร้อยละ 5.3% ในปี ค.ศ. 1982 เหลือเพียง 3.1% ในปี ค.ศ. 1985 (ดูตารางที่ 8) **ประการสุดท้าย** อำนาจทางเศรษฐกิจยังมีเป็นกระจุกอย่างเด่นชัด สัดส่วนของกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ 30 กลุ่มที่ใหญ่ที่สุด ในแง่ของมูลค่าเพิ่ม

TABLE 15
SHARE OF CONGLOMERATES

	Sales (%)		Employment (%)		Value Added (%)		Fixed Asset (%)		Number of Firms	
Year	1982	1985	1982	1985	1982	1985	1982	1985	1982	1985
Top 5	22.6	23.0	8.4	9.7	17.4	18.7	16.3	20.4	89	94
Top 10	30.2	30.2	12.2	11.7	23.1	24.2	23.8	27.9	153	147
Top 15	33.9	33.9	14.5	14.4	26.6	27.3	27.8	31.6	187	190
Top 30	40.7	40.2	18.6	17.6	33.2	33.1	37.2	39.6	271	270

Source: Economic Planning Board (1984).

และสินทรัพย์คงที่ โดยเปรียบเทียบการจ้างงานและรายได้ในแง่ของมูลค่าเพิ่ม สัดส่วนเพิ่มจาก 33.1% ในปี ค.ศ. 1982 เป็น 34.3% ในปี ค.ศ. 1985 ส่วนกรณีสัดส่วนของสินทรัพย์คงที่เพิ่มจาก 37.2% ในปี ค.ศ. 1982 เพิ่มเป็น 39.6% ในปี ค.ศ. 1985 (ดูตารางที่ 15)

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1986 เศรษฐกิจเกาหลีได้เริ่มเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วด้วยเงื่อนไขที่เอื้ออำนวย 3 ประการ คือ

- (1) ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ระหว่างประเทศมีราคาต่ำ โดยเฉพาะราคาน้ำมัน
- (2) อัตราดอกเบี้ยระหว่างประเทศอยู่ในระดับต่ำ
- (3) ค่าเงินเหรียญ สร. ที่มีราคาถูก เมื่อเทียบกับค่าเงินเยน

ผลก็คือเศรษฐกิจของเกาหลีได้เริ่มได้เปรียบดุลการค้าตั้งแต่ปี ค.ศ. 1986 เป็นต้นมา การขาดดุลการค้าระหว่างเงินลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ดุลการค้าเกินดุลเพิ่มขึ้นจาก 4.01 พันล้านเหรียญสร. ในปี ค.ศ. 1986 เป็น 9.85 พันล้านเหรียญสร. ในปี ค.ศ. 1987 และ 14.16 พันล้านเหรียญสร. ในปี ค.ศ. 1988 แม้ว่าจะเริ่มลดลงค่อนข้างมากตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989 ก็ตาม หนี้สาธารณะก็ลดลงจาก 44.5 พันล้านเหรียญสร. ในปี ค.ศ. 1986 เหลือ 35.6 และ 31.2 พันล้านเหรียญสร. ในปี ค.ศ. 1987 และ ค.ศ. 1988 ตามลำดับ

รัฐบาลเกาหลีได้พยายามแก้ปัญหาเศรษฐกิจบางประการ อาทิ การกระจุยตัวของกลุ่มอำนาจทางเศรษฐกิจ

กิจ แต่เศรษฐกิจเกาหลีได้ก็ยังคงประสบกับความยุ่งยากจากปัจจัยบางอย่าง นั่นคือ

ประการแรก มีการนำเข้าเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น จำนวน 2,224 กรณี คิดเป็น 38.6% ของทุกกรณีของในช่วงเวลาทั้งหมด (ดูตารางที่ 13) มูลค่าค่าเทคโนโลยีที่จ่ายออกไปประมาณ 2.54 พันล้านเหรียญสร. หรือ 70.6% ของการจ่ายเงินออกทั้งหมด เมื่อมีการนำเทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้ามา ก็ไม่มีหลักประกันใดๆ ว่าจะมีการพัฒนาเทคโนโลยีภายในประเทศเกาหลีได้ แม้ว่าอัตราส่วนของการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาเทียบกับ GNP จักสูงมากกว่า 2% ในปี ค.ศ. 1987 ก็ตาม

ขนาดของการลงทุนในด้านการวิจัยและพัฒนาโดยสัมบูรณ์มีจำนวนน้อยมาก และอัตราความเติบโตในช่วงเศรษฐกิจขยายตัวอย่างรวดเร็ว ปี ค.ศ. 1986 - 1989 ก็มีขนาดเล็กกว่าในช่วงเวลา ก่อน (ปี ค.ศ. 1983 - 1985) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 16 ดังนั้นความสามารถในด้านเทคโนโลยีของเกาหลีได้มิได้เพิ่มมากขึ้นมากนักตั้งแต่ปี ค.ศ. 1982 เป็นต้นมา ยิ่งกว่านั้นแนวโน้มการปกป้องคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา เช่น ลิขสิทธิ์ เป็นต้น ของประเทศพัฒนาแล้วก็ยิ่งทำให้มีการจ่ายค่าเทคโนโลยีสูงขึ้นอย่างมาก

ประการที่สอง อัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนชาวเกาหลีเพิ่มขึ้นจาก 36.6% ในปี ค.ศ. 1986 เป็น 38.5% ในปี ค.ศ. 1988 (ดูตารางที่ 14) สัดส่วนของอุปทานอาหารภายในประเทศลดลงอีก จาก 44.5% ในปี

TABLE 16
ANNUAL GROWTH RATE OF R & D INVESTMENT
(Unit : %)

	1983-85	1986-89
Manufacture	82.5	24.0
Electric & electronic	149.8	20.6
Transportation vehicle	168.7	27.9
General machinery	-19.2	39.7
Textile	121.3	6.9

Source: Jun (1990, p. 80).

Note: The numbers are calculated on the basis of current prices.

ค.ศ. 1986 เหลือเพียง 41.0% ในปี ค.ศ. 1987 และลดลงเหลือ 39.3% ในปี ค.ศ. 1988 อัตราส่วนรายได้ของครัวเรือนเกษตรในชนบทเทียบกับครัวเรือนในเมืองลดลงอีกจนต่ำกว่า 100% ตัวอย่าง ปี ค.ศ. 1986 และ ค.ศ. 1988 ลดลงเหลือ 89.1% และ 84.1% ตามลำดับ อายุเฉลี่ยของชาวนาสูงขึ้น โดยเฉพาะชาวนาที่มีอายุเกิน 55 ปี เพิ่มขึ้นจาก 25.86% ในปี ค.ศ. 1986 เป็น 30.11% ในปี ค.ศ. 1988 ในขณะที่ชาวนาที่มีอายุต่ำกว่า 19 ปี ลดลง 2.54% ในปี ค.ศ. 1986 เหลือ 1.91% ในปี ค.ศ. 1988

ประการที่สาม รัฐบาลเกาหลีได้ระมัดระวังมิให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าจะอดตาย เพื่อให้คนงานสามารถทำงานไปอย่างราบรื่น แม้ว่าเราจู้จี้ขี้เอ็งจริงว่าความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้มีลักษณะดีขึ้นเมื่อพิจารณาจากสัมประสิทธิ์กินี ตามการสำรวจของเจ้าหน้าที่เกาหลีได้พบว่า 59.5% ของผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าการกระจายรายได้ประชาชาติเสื่อมโทรมลงในช่วง 5 ปีที่แล้ว โดยที่ 18.4% เท่านั้นที่ตอบในแง่บวก 22.1% คิดว่ายังคงเหมือนเดิม แบบสอบถามที่ตอบมาล้วนเป็นเรื่องเกี่ยวพันกับความไม่เท่าเทียมในเรื่องสินทรัพย์ทางการเงินและความเป็นเจ้าของที่ดิน สิ่งที่ยุ่งยากก็คือการกระจุกตัวของอำนาจทางเศรษฐกิจนี้มีความเกี่ยวพันโดยตรงกับความไม่เสมอภาค เพราะว่าแท้จริงแล้วบริษัทขนาดเล็กและขนาดกลางมีฐานะเป็นผู้บ่อนั่นส่วนประ-

กอบซึ่งจัดช่วงให้มีการกระจายรายได้ประชาชาติที่เป็นธรรมกว่านี้

ประการที่สี่ จำนวนการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในเกาหลีได้ลดลงอย่างมาก หนึ่งต่างประเทศกำลังลดลง อย่างไรก็ตามการลงทุนโดยตรงของประเทศเพิ่มขึ้นจาก 0.47 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1986 เป็น 0.62 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1987 และเป็น 0.89 พันล้านเหรียญ ในปี ค.ศ. 1988 จำนวนการลงทุน 0.81 พันล้านเหรียญสหรัฐ. ในปี ค.ศ. 1989 ยังมีจำนวนมากกว่า ผลรวมจากการลงทุนทั้งหมดในปี ค.ศ. 1982-1985 ที่มีจำนวน 0.68 พันล้านเหรียญสหรัฐ.

ยิ่งกว่านั้นสัมประสิทธิ์การส่งออกที่มุ่งใจให้มีการนำเข้ายังคงอยู่ในระดับสูง 0.34 ในปี ค.ศ. 1986 เพิ่มขึ้นเป็น 0.35 ในปี ค.ศ. 1987 สิ่งที่ยังไม่ดีขึ้นก็คือระดับการพัฒนาเทคโนโลยีของเกาหลีได้ยังคงค่อนข้างต่ำ ประมาณ 40-60% ของระดับเฉลี่ยในประเทศอุตสาหกรรมที่ก้าวหน้าในปี ค.ศ. 1987 ตามข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม เทคโนโลยีแบบพื้น ๆ ที่ยังมีค่าสัมประสิทธิ์สูง ช่วยอธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดการเกินดุลการค้าจึงได้ลดลงอย่างรวดเร็วหลังปี ค.ศ. 1989

ประการสุดท้าย ระดับราคาในแง่ของดัชนีราคาผู้บริโภคเริ่มเพิ่มจาก 2.8% ในปี ค.ศ. 1985 เป็น 7% ในปี ค.ศ. 1988 นอกจากนี้สัดส่วนของภาคบริการก็เพิ่มขึ้นในแง่ของการจ้างงาน สัดส่วนของคนงานในภาคบริการ

เพิ่มขึ้น ยกเว้นทุนค่าเสียหายของสังคม (Social Over-head Capital) จาก 40.3% ในปี ค.ศ. 1982 เป็น 45.8% ในปี ค.ศ. 1989 การทำให้เศรษฐกิจเกาหลีใต้เป็นไปตามที่วางแผนไว้นั้นไม่อาจทำได้ง่าย

5. ข้อสังเกตส่งท้าย

เราบทวนกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ โดยเน้นที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับต่างๆ และผลกระทบของแผนพัฒนาฯ แผนเหล่านั้นล้วนยึดถือยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มุ่งสู่ตลาดโลกเป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดการนำเข้าสินค้าทุน และเทคโนโลยีจากต่างชาติ รัฐบาลเกาหลีใต้สามารถทำให้เศรษฐกิจมีอัตราความเจริญเติบโตในระดับสูง ในอีกแง่หนึ่งก็ก่อผลลบอันเกิดจากยุทธศาสตร์ตัวการพัฒนานี้ นั่นคือมีการพึ่งพิงประเทศอื่นๆ เป็นจำนวนมาก ความไม่เสมอภาคระหว่างภาคเกษตรกรรมกับภาคอุตสาหกรรม ความไม่เป็นธรรม

ในการกระจายรายได้ ความเติบโตที่ไม่สมดุลระหว่างบริษัทใหญ่กับบริษัทขนาดเล็ก การส่งออกที่ต้องเชื่อมโยงกับการนำเข้า และระดับของเทคโนโลยีภายในที่ยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร

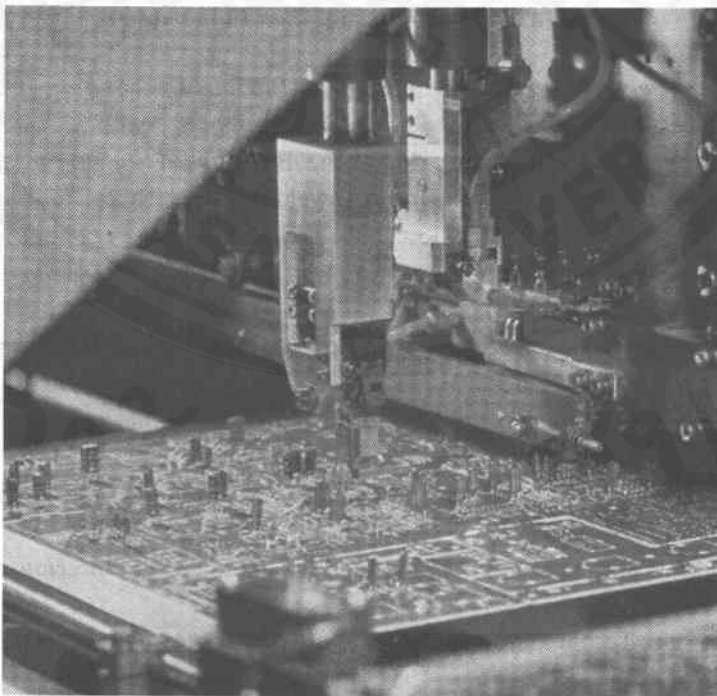
ปัญหาเหล่านี้อาจเป็นตัวสะกดกันอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอนาคตของเกาหลีใต้ เพราะปัญหาเหล่านี้มีความเชื่อมโยงและผูกพันกับเรื่องต่างๆ เป็นลูกโซ่ เราจึงไม่สามารถสะสมได้ในเวลาอันสั้น ตัวอย่าง ความไม่เท่าเทียมในการกระจายรายได้ขึ้นเกี่ยวข้องกับภาวะชะงักงันในภาคเกษตรและบริษัทขนาดเล็กต่างๆ ซึ่งเกี่ยวพันอย่างแนบแน่นกับความเจริญเติบโตของการส่งสินค้าไปสู่ตลาดโลก

อนาคตของเศรษฐกิจเกาหลีใต้ดูเหมือนจะขึ้นอยู่กับการพัฒนาเทคโนโลยีผ่านการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนา เช่นเดียวกับการปรับองค์กรใหม่ of โครงสร้างเศรษฐกิจเกาหลีใต้

เชิงอรรถ

1. ซึ่งเป็นทางการของแผนพัฒนาฉบับแรกคือ The Five-Year Plan For Economic Development แต่เมื่อผ่านแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 เกาหลีได้เปลี่ยนชื่อแผนพัฒนาฯ เป็น The Five-Year For Economic and Social Development
2. แผนพัฒนาที่ร่างเพิ่มเติมประกอบฉบับแรกเกิดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1964 ส่วนการแก้ไขตัดแปลงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 และ 6 เกิดขึ้นในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1983 และตุลาคม ค.ศ. 1988 ตามลำดับ
3. การเลือกปีต่างๆ นั้นมีเหตุผลว่า ปี ค.ศ. 1962 เป็นปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ปี ค.ศ. 1971 เป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 ในขณะที่ปี ค.ศ. 1981 เป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 ส่วนปี ค.ศ. 1988 และ ค.ศ. 1989 เป็นปีที่ 2 และ 3 ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6
4. สัดส่วนของการจ้างงานเพิ่มขึ้น อัตราส่วนการจ้างงานในอุตสาหกรรมเคมี และขนาดใหญ่ต่อการจ้างงานในภาคหัตถอุตสาหกรรมทั้งหมดมีขนาดใหญ่ถึง 50.4% ในปี ค.ศ. 1988
5. Financial Deepening เป็นพยานที่บ่งบอกว่าอัตราส่วนของความสัมพันธ์ทางการเงินซึ่งกันและกันมีค่าสูงขึ้นตั้งแต่ 0.81 ในปี ค.ศ. 1963 เป็น 2.13 ในปี ค.ศ. 1971 2.59 ในปี ค.ศ. 1981 และ 3.77 ในปี ค.ศ. 1987
6. เป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 คือ “ความเจริญเติบโต ความมีเสถียรภาพ และความสมดุล” ส่วนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 ตั้งเป้าหมายว่า “ความเจริญเติบโต ความมีประสิทธิภาพ และความเสมอภาค”

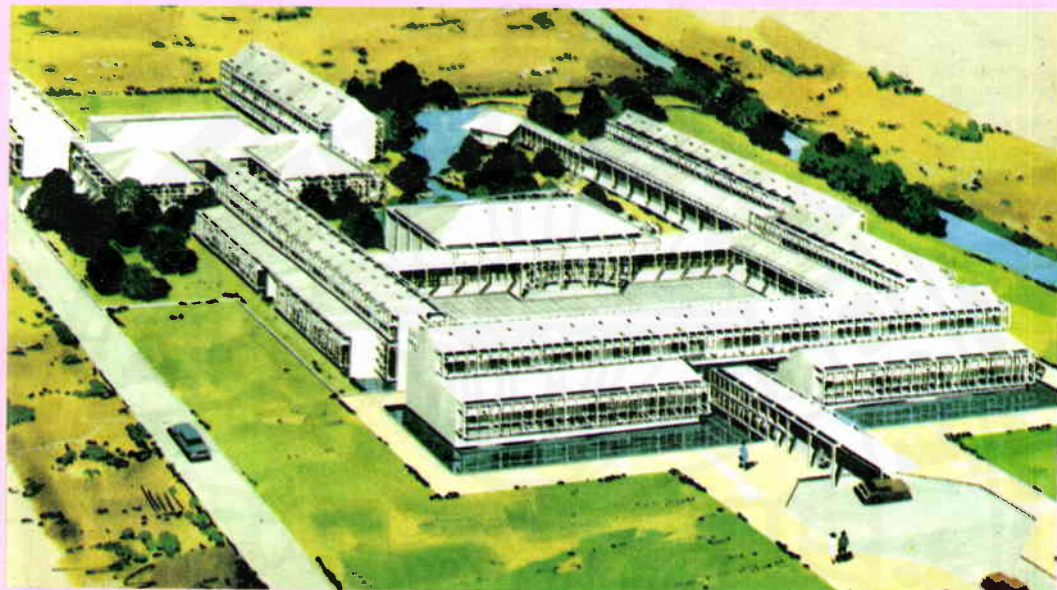

Robotization is one of the keys to the rapid growth and development of Korea's export - oriented electronics industry.

References (all in Korean)

- Bank of Korea. *National Accounts*, 1987.
- _____. *The (Estimated) National Accounts in 1988*, 1989.
- _____. *Economic Indicators of Major Countries*, 1990. (a)
- _____. *Technological Development and Economic Growth of Major Countries*, 1990. (b)
- Bank of Small and Medium Companies. *A Twenty-Year History of Bank of Small and Medium Companies*, 1981.
- _____. *Statistics Related to Small and Medium Companies in Major Countries*, 1988.
- The Council for Fostering Small and Medium Companies. *Economic Indicators of Small and Medium Companies*, 1984.
- Economic Planning Board. *Economic Policy in the Development Decades*, 1982.
- _____. *White Paper on Fair Trade*, 1984.
- _____. *Economic Policies in the 1980s*, 1986.
- _____. *Major Statistic of the Korean Economy*, 1987. (a)
- _____. *Social Indicators in Korea*, 1987 (b), 1989. (a)
- _____. *Annual Report on the Economically Active Population*, 1988.
- _____. *Economic Operation Plan in 1990*, 1989. (b)
- Jun, Chul-Hwan. " The Recent Korean Economy, Crisis or Not ? " A Paper presented at the General Meeting in the 1990 Annual Conference of the Korean Economic Association, 1990.
- Kang, Bong-Kyun. *The Development Strategy and Income Distribution in Korea*. Korea Development Institute. Policy Research Data 89-06, 1989.
- Kim, Sun-Woong. " Social Attitudes toward the Equality of Income and Wealth. " A Discussion Paper presented at Korea Development Institute, November 1989.
- The Korean Economic Journal. March 13, 1990.
- The Korean Government. *The Fourth Five-Year Plan for Economic Development (1977-81)*, 1976.
- _____. *The Fifth Five-Year Plan for Economic and Social Development (1982-86)*, 1981.
- _____. *The Modified Fifth Five-Year Plan for Economic and Social Development (1984-86)*, 1983.
- _____. *The Modified Sixth Five-Year Plan for Economic and Social Development (1988-91)*, 1988.
- Ministry of Agriculture and Fisheries. *Report on the Results of Farm Household Economic Survey*, 1988.
- Ministry of Science and Technology. *Annual Report on Science and Technology*, each year.

*Welcome to the ideal place
for seminar*

JAPANESE STUDIES CENTER

THAMMASAT UNIVERSITY
RANGSIT CAMPUS

Conference room

Twin - bedroom

Japanese garden

Facilities include main conference room, four seminar rooms,
recreational lounge, dining room and 30 twin - bedrooms with private bath.

FOR RESERVATION OR MORE INFORMATION, PLEASE CONTACT :

JAPANESE STUDIES CENTER
INSTITUTE OF EAST ASIAN STUDIES
THAMMASAT UNIVERSITY, RANGSIT CAMPUS
TEL. 5160040 - 2

THAI-FUJI FINANCE & SECURITIES

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ไทยฟูจิ จำกัด

เลขที่ 38 ชั้น 7-10 อาคาร Q House ถนนคอนแวนต์ สีลม บางรัก กรุงเทพฯ 10500

Tel. 237-8904-28 Fax: (662) 237-8935

ห้องค้า Tel. 237-8936-45